

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2008-3-18 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 08-56/891-352
Karar Tarihi : 25.9.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Kürşat ÜNLÜSOY, Osman Tan ÇATALCALI

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN

20

: Sodima SAS
Temsilcisi Av. Alev BAYRAKTAR
Büyükdere Cad. Yapı Kredi Plaza C Blok 34330 Levent/İstanbul

D. TARAFLAR

: Sodima SAS
170 bis, boulevard du Montparnasse, 75014 Paris/FRANSA

Pınar Süt Mamulleri Sanayi A.Ş.
Şehit Fethi Bey Caddesi No: 120 Alsancak/İzmir

E. DOSYA KONUSU: Pınar Süt Mamulleri Sanayi A.Ş. ile Sodima SAS arasında imzalanmış bulunan "Yoplait Üretim ve Dağıtım Franchise Sözleşmesi" başlıklı lisans sözleşmesinin muafiyet koşulları açısından değerlendirilmesi talebi.

30

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 6.2.2008 tarih ve 890 sayı ile giren ve en son 19.8.2008 tarih ve 5446 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 5. maddeleri ile 2002/2 sayılı "Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" ve 2008/2 sayılı "Teknoloji Transferi Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği"nin ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 18.9.2008 tarih ve 2008-3-18/MM-08-KÜ sayılı Menfi Tespit/Muafiyet Ön İnceleme Raporu, 19.9.2008 tarih ve REK.0.07.00.00-130/202 sayılı Başkanlık Önergisi ile 08-56 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

40

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; Pınar Süt Mamulleri Sanayi A.Ş. ile Sodima SAS arasında imzalanmış bulunan "Yoplait Üretim ve Dağıtım Franchise Sözleşmesi" başlıklı lisans sözleşmesinin, 2008/2 sayılı Teknoloji Transferi Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nde belirtilen koşulları sağlaması nedeniyle aynı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanmasının uygun olacağı sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

50

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Sodima SAS (Sodima)

60 Fransa'daki en büyük süt ve süt ürünleri üreticilerinden biri olan Sodima, Fransız yasaları uyarınca kurulan ve merkezi Paris'te bulunan Yoplait SAS'nin bir yavru şirketidir. Sodima, süt ve süt ürünleri alanında dünya çapında faaliyet gösteren Yoplait Grubu'nun ticari markaları ve know-how bilgisine ilişkin hakları kendisinde toplamıştır.

70 Dünya genelinde 40 ülkede faaliyet gösteren Yoplait Grubu'nun 2006 yılı satışlarının hacmi 1 milyon tondan fazla olup, tüm dünyada taze süt ürünleri satışında ikinci en büyük firmadır. Grubun "Yoplait" markalı ürünlerin tüm dünyadaki satışlarından elde ettiği ciro yaklaşık (.....) YTL (..... Avro) tutarındadır. Sodima'nın lisanslı ürünü olan "Yoplait" (2004 yılından itibaren) ve "Yopi" (2007 Şubat ayından itibaren) markalı ürünlerinin Türkiye'deki üretimi ve dağıtımı Pınar Süt tarafından gerçekleştirilmektedir.

H.1.2. Pınar Süt Mamulleri Sanayi A.Ş. (Pınar Süt)

Pınar Süt, 1975 yılında kurulan ve merkezi İzmir'de bulunan bir şirkettir. Şirket ağırlıklı olarak süt ve süt mamulleri, meyve suları, et ürünleri, sos ve toz ürünlerin üretim ve satışı alanında faaliyet göstermektedir. Yaşar Grubu bünyesinde faaliyet gösteren Pınar Süt'ün belirli süt ürünleriyle ilgili üretim süreçleri, formül ve teknikleri, satış ve dağıtım yöntemlerini içeren bir know-how'a sahip olduğu bilinmektedir.

80 Başvuru konusu sözleşmenin imzalanması sonrasında Pınar Süt meyveli yoğurt pazarında daha önce "Canım Çekti" markası adı altında ürettiği ürünler yerine Sodima'dan aldığı lisans ve know-how bilgisi ışığında "Yoplait" markalı meyveli yoğurt ürünlerini üretmeye başlamıştır. Ancak, meyveli yoğurt pazarının büyümesinin 2007 yılında durması ve söz konusu üründen kar edilememesi nedeniyle bu ürünlerin üretimi durdurularak Pınar Süt'ün bu pazardan çekildiği bilinmektedir. Pınar Süt meyveli peynir üretimini ise "Yopi" markası altında 2005 yılından bu yana sürdürmektedir.

Pınar Süt'ün ortaklık yapısına Tablo 1'de yer verilmektedir.

90

Tablo 1: Pınar Süt'ün Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Hisse Oranı (%)
Yaşar Holding A.Ş.	(.....)
Diğer	(.....)
Halka Açık	(.....)
Toplam	100,000

Pınar Süt'ün yönetim kurulu üyeleri; Emine Feyhan Kalpaklıoğlu (Başkan), İdil Yiğitbaşı (Başkan V.), Ata Murat Kudat, Taşkın Tuğlular, B. Safa Ocak, Yılmaz Gököğlu ve Mehmet Aktaş'tan oluşmaktadır.

Şirketin 2005 ve 2006 yıllarına ilişkin cirosu sırasıyla (.....) YTL ve (.....) YTL olarak gerçekleşmiştir.

100

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 4. maddesine göre devralma işlemlerinde devre konu mal veya hizmetlerle tüketicinin gözünde fiyatı, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından aynı sayılan mal veya hizmetlerden oluşan pazar, ilgili ürün pazarını oluşturmaktadır. Dolayısıyla belirli bir ürün ve onunla yüksek ikame edilebilirliği olan diğer ürünlerden oluşan pazar ilgili ürün pazarının tanımında temel alınmaktadır. Söz konusu tanımın açıklandığı "İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz"un (Kılavuz) 1.3. maddesinde ise ilgili ürün pazarının tanımlanmasında arz ve talep ikamelerinin göz önüne alınması gerektiği ifade edilmektedir. Buna göre ilgili ürün pazarı talep ikamesi yönünden değerlendirilirken ürünün göreceli fiyatlarda meydana gelen küçük, kalıcı değişiklikler karşısında gelişen talep ikamesinin göz önüne alınacağı, arz ikamesinin ise talep ikamesine eşdeğer etkisi olduğu durumlarda hesaplama dahil edilebileceği belirtilmektedir.

110

120

Pınar Süt ve Sodima arasında akdedilen sözleşmenin konusunu oluşturan ürünleri genel olarak yoğurtlar ve tatlılar olarak ikiye ayırmak mümkündür. Yoğurt kategorisinin altında aromalandırılmış yoğurtlar, meyveli yoğurtlar, içilebilir yoğurtlar ve meyveli peynir bulunurken tatlılar kategorisinin altında aromalandırılmış puding, jöleler, dondurulmaya hazır süt ürünleri tatlıları gibi tatlılar yer almaktadır. Ancak dosya mevcudunda yer alan 19.8.2008 tarih, 5446 sayılı belgeden sözleşmenin imzalanmasından sonra sözleşme konusu ürünlerden sadece yoğurt kategorisinin altında yer alan meyveli yoğurt ve meyveli peynirin üretilerek piyasaya sürüldüğü anlaşılmaktadır. Dolayısıyla, ilgili ürün pazarının belirlenmesinde bu ürünlerin göz önünde bulundurulması yerinde olacaktır.

130

Yoğurt pazarı *sade*, *kaymaklı* ve *meyveli yoğurt* olmak üzere 3 ana kategoriye ayrılmaktadır. Sade ve kaymaklı yoğurtlar tüketiciler tarafından öğünlerde ana besin maddesi olarak tüketilmektedir. Meyveli yoğurtlar ise tüketiciler tarafından sağlıklı/keyifli atıştırmalar olarak görülmekte ve gün içinde istenildiği zaman tüketilmektedir. Bu bakımdan meyveli yoğurtlar ile sade ve kaymaklı yoğurtların tüketicilerin tercihleri açısından birbirine ikame olmadığı söylenebilir. Kaymaklı ve sade yoğurtlar ile meyveli yoğurtlar arasında arz ikamesi olup olmadığının incelenmesinde, söz konusu ürünlerde temel olarak yoğurt ürünü girdi olarak kullanıldığından bunun dikkate alınması gerekmektedir. Genel anlamda kaymaklı ve sade yoğurt üreten tesislerde meyveli yoğurt üretiminin de yapılabileceği söylenebilir.

140

Ancak meyveli yoğurt üretilebilmesi için kaymaklı ve sade yoğurtta kullanılan farklı ekipmanlara gereksinim duyulmakta ve yoğurdun içine meyveli yoğurt kültürünün ve meyve preparasyonlarının eklenmesi, know-how bilgisi ve ek yatırım

gerektirmektedir. Bu nedenle her kaymaklı ve sade yoğurt üreticisi meyveli yoğurt üretememektedir.

150 Pınar Süt tarafından sözleşme dahilinde üretimi yapılan bir diğer ürün ise “meyveli peynir”dir. Meyveli peynirler tüketiciler tarafından genellikle çocuklara ek gıda olarak verilen ürünlerdir. Meyveli yoğurtlar gibi ana öğünün dışında istenildiği zaman tüketilebilen bir üründür. Meyveli yoğurtlardan farkı ise bu ürünün ağırlıklı olarak çocuklar tarafından tüketilmesidir. Dolayısıyla farklı bir tüketici grubuna hitap eden meyveli peynirin meyveli yoğurdun ikamesi olmadığı kanaatine varılmıştır. Arz ikamesi açısından bakıldığında da, meyveli yoğurtlarda olduğu gibi, ek yatırım ve know-how bilgisi gerektirmesi nedeniyle her sade veya kaymaklı yoğurt üreticisinin kolaylıkla bu ürünü üretemeyeceği söylenebilir.

Ürünlerin bu özellikleri, 1997/1 sayılı Tebliğ ve Kılavuz’da sıralanan unsurlar ve anlaşma konusu ürünlere ilişkin faaliyetler dikkate alınarak, ilgili ürün pazarları söz konusu dosya bakımından “meyveli yoğurt” ve “meyveli peynir” olarak belirlenmiştir.

160 H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Sözleşme konusu ürünler bakımından satış, dağıtım ve pazarlama faaliyetlerine ilişkin şartların bölgesel bir farklılık göstermemesi dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar Türkiye olarak kabul edilmiştir.

H.3.Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

170 6.2.2003 tarih ve 04-46/597-145 sayılı Kurul kararı ile Pınar Süt ile Sodima arasında akdedilen 10 yıl süreli “Yoplait Üretim ve Dağıtım Franchise Sözleşmesi” (sözleşme) başlıklı lisans sözleşmesine 5 yıl için muafiyet tanınmıştır. Muafiyet süresinin 6.2.2008 tarihinde sona ermesi nedeniyle söz konusu anlaşmanın 2008/2 sayılı Teknoloji Transferi Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında değerlendirilmesi, bu mümkün olmazsa anlaşmaya bireysel muafiyet tanınması talebini içeren mevcut dosya için başvuruda bulunulmuştur.

H.3.1. Anlaşmanın Niteliği

180 Sözleşme uyarınca Sodima, meyveli/aromalı süt ve hazır tatlı ürünlerine ilişkin patentli ya da patentsiz know-how’ını, tescilli tasarım ve modellerini kullanarak kendisine ait “Yoplait” markasının ve Yoplait ürün serisine dahil sair markaların üretim ve dağıtımını için Pınar Süt’e bir franchise vermekle yükümlü kılınmakta ve Pınar Süt de bu franchise’ı alma hakkını elde etmektedir. Bu kapsamda Sodima’nın üretimin başlaması öncesindeki know-how’ın sunulması aşamasında ve üretimin 18 ay sonra başlayabilmesi için hazırlık aşamasında Pınar Süt’e ticari ve teknik destek vermesi öngörülmüştür.

190 Mevcut bilgilerden, know how’ın Sodima’nın üretim süreçleri, üretim formülleri ve sırlar, gizli bilgi ve tasarımlar, sözleşme konusu ürünlerle ilgili şartname kitapçıklarında, yazılı plan ve çizimlerde ifade edilen, özellikle teknik değere sahip diğer bilgiler, ürünleri teşhir, tanıtım ve pazarlama etkinliklerinin tümü ve satış artırma yöntemleri, ürün isimleri, her türlü kendine özgü kap ve ambalaj biçimi, reklam ve

tanıtım materyalleri ve Sodima'nın sahip olduğu veya olacağı fikri mülkiyet hakkı saklı her türlü materyal gibi unsurlardan oluştuğu anlaşılmaktadır.

200 Bu bilgilerden know-how ve markanın karma olarak lisansa konu olduğu bir anlaşmanın söz konusu olduğu anlaşılmaktadır. Lisans anlaşmalarının genellikle bir patent, marka, franchise, profesyonel hizmet, teknik veya yöntemsel know-how sahibi ile, ikinci bir taraf arasında belli bazı tanımlanmış şartlar çerçevesinde yapılan ve ikinci tarafı bu bilgilerden faydalanmaya yetkili kılan sözleşmeler olduğu dikkate alındığında başvuru konusu anlaşmanın esasen bir lisans anlaşması olarak değerlendirilmesi yerinde olacaktır. Anılan anlaşma aynı zamanda 2008/2 sayılı Tebliğ'in 4.1.a maddesinde yer alan teknoloji transferi anlaşması tanımına da uymaktadır.

210 Bir teşebbüs tarafından diğer bir teşebbüse fikri mülkiyet hakları ve *know-how* içeren bir teknolojinin verilmesi aynı konuda birden çok araştırma ve geliştirme (Ar-Ge) faaliyetinin yapılmamasını sağlayarak kaynak israfını önlemekte ve Ar-Ge faaliyeti sonucunda elde edilen bilgi ve teknolojinin yayılmasını sağlayarak iktisadi etkinlik yaratmaktadır. Ancak teknoloji transferi anlaşmaları içerdikleri bazı hükümler nedeniyle rekabetin belirli ölçüde sınırlanmasına yol açtıklarından rekabet hukuku kapsamında ele alınabilmektedirler.

220 2008/2 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi uyarınca, lisans verenin lisans alana lisansı verilen teknolojiyi anlaşma konusu ürünlerin üretimi için kullanma izni verdiği ve 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamındaki teknoloji transferi anlaşmaları aynı Tebliğ kapsamında sayılmıştır. Dosya konusu sözleşmenin, devredilen ticari marka ve know-how'ın münhasır olması ve taraflara rekabet etmeme yükümlülükleri getirilmesi gibi 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı hükümler içeren bir teknoloji transferi anlaşması niteliğinde olması dikkate alındığında, anılan sözleşmenin 2008/2 sayılı Tebliğ kapsamında bir anlaşma olduğu anlaşılmaktadır.

H.3.2. Anlaşma Hükümlerinin 2008/2 sayılı Tebliğ Çerçevesinde Değerlendirilmesi

230 Teknoloji transferini içeren bir anlaşmanın 2008/2 sayılı Tebliğ kapsamında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi hükümlerinin uygulanmasından muaf tutulması için 2008/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde yer alan genel koşulları sağlaması ve 6. maddesinde yer alan ve anlaşmayı grup muafiyeti dışına çıkaran sınırlamaları içermemesi gerekmektedir. Ayrıca, bu tür anlaşmaların 2008/2 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinde yer verilen sınırlamaları içermesi durumunda söz konusu sınırlamaların anlaşmanın ayrılmaz bir parçası olması durumunda tüm anlaşma, ayrılabilir bir parçası olması durumunda ise sadece söz konusu hükümler muafiyetten yararlanamamaktadır.

H.3.2.1. Anlaşma Hükümlerinin 2008/2 sayılı Tebliğ'in 5. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi

240 2008/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesinde teknoloji transferini içeren anlaşmalara tanınacak muafiyetin genel koşulları belirtilmektedir. Buna göre teknoloji transferini içeren anlaşmaların 2008/2 sayılı Tebliğ kapsamında değerlendirilebilmeleri için ilk olarak lisans veren ve lisans alan olmak üzere iki tarafın bulunması ve anlaşma

konusu ürünlerin üretimine ilişkin teknoloji transferi içermeleri gerekmektedir. Ayrıca taraflar arasındaki anlaşma; lisansı verilen teknoloji ile ilgili fikri mülkiyet haklarına tanınan korumanın geçerli olduğu müddetçe, know-how söz konusu olduğunda ise know-how'ın gizli kaldığı sürece geçerli olacaktır.

250 Dosya konusu sözleşmenin tarafları Pınar Süt ve Sodima'dan oluşmaktadır (Madde I). Sözleşme ile birlikte Pınar Süt'ün Sodima'nın sahip olduğu markaların üretimini Sodima'dan alacağı teknoloji ile gerçekleştirmesi öngörülmüştür (Madde II). Sözleşmenin süresi ise XIV. maddede düzenlenmiştir. Buna göre sözleşme başlangıç olarak 10 yıllık bir süreyi kapsamakta, sözleşmenin XIV.1. maddesinin üçüncü paragrafında ve XIV.3. maddesinde belirtilen durumların gerçekleşmesi halinde ise daha önce bitebilecektir. Ayrıca, sözleşmenin 10 yılın sonunda taraflardan biri diğerine aksine dair yazılı bir bildirimde bulunmadığı takdirde 10 yıllık sürelerle kendiliğinden uzaması öngörülmüştür.

260 Yukarıda yer verilen sözleşme hükümleri 2008/2 sayılı Tebliğ'in 5.1. maddesi çerçevesinde değerlendirildiğinde, sözleşmenin iki teşebbüs arasında yapıldığı ve telif hakkı ve know-how bilgisi Sodima'da bulunan ürünlerin üretiminin Pınar Süt tarafından gerçekleştirilmesinin öngörüldüğü görülmektedir. Dolayısıyla sözleşmenin bu açılardan 2008/2 sayılı Tebliğ'in 5.1. maddesindeki genel koşulları sağladığı görülmektedir.

270 2008/2 sayılı Tebliğ'in 5.2 ve 5.3. maddelerinde teknoloji transferi içeren anlaşmalara sırasıyla, tarafların rakip olmaları durumunda tarafların toplam pazar paylarının etkilenen ilgili teknoloji ve ürün pazarında %30'u geçmemesi koşuluyla; tarafların rakip olmamaları durumunda ise tarafların toplam pazar paylarının etkilenen ilgili teknoloji ve ürün pazarında %40'ı geçmemesi koşuluyla muafiyet tanınabileceği ifade edilmektedir.

2008/2 sayılı Tebliğ'de yer alan rakip ve rakip olmayan teşebbüslere ilişkin ayırmda esas alınan ölçüt anlaşmanın yapıldığı tarihte lisans alanın ilgili ürün pazarında faaliyet gösterip göstermemesidir. Buna göre teknoloji transferini içeren anlaşmaların akdedildiği tarihte lisans alanın anlaşma konusu ürünlerin bulunduğu pazarda faaliyet göstermesi durumunda tarafların birbiriyle rakip, faaliyet göstermemesi durumunda ise rakip olmadıkları kabul edilmektedir.

280 Bu dosya bakımından ilgili ürün pazarları "meyveli yoğurt" ve "meyveli peynir" olarak belirlenmiştir. Pınar Süt'ün, anlaşmanın imzalanmasından önce de meyveli yoğurt pazarında kendi markası olan "Canım Çekti" markasıyla faaliyet gösterdiği bilinmektedir. Anlaşma sonrasında ise Sodima'dan aldığı lisans ve know-how bilgisi ile "Yoplait" markasıyla faaliyet göstermeye başlamıştır. Bu bakımdan *meyveli yoğurt* pazarı için Pınar Süt ile Sodima'nın birbirlerine *rakip oldukları* görülmektedir. Pınar Süt'ün *meyveli peynir* pazarında 2003 tarihli anlaşmanın imzalanmasından önce herhangi bir faaliyetinin bulunmaması nedeniyle anılan pazarda Pınar Süt ile Sodima'nın birbirlerine *rakip olmadıkları* sonucuna ulaşılmıştır.

290 Dosya mevcudu bilgi ve belgeden, Pınar Süt'ün 2002-2007 yılları arasında meyveli yoğurt pazarında miktar ve ciro bazındaki pazar payının %(...) ile %(...) arasında değiştiği görülmektedir. Sodima'nın ise anlaşma tarihinden önce bu pazarda faaliyet göstermemesi ve anlaşma sonrasında ise ürünlerinin Pınar Süt tarafından üretilip

satılması nedeniyle meyveli yoğurt pazarında herhangi bir pazar payı bulunmamaktadır. Sonuç olarak meyveli yoğurt pazarında birbirlerine rakip olan Sodima ve Pınar Süt'ün toplam pazar paylarının %30'u geçmemesi nedeniyle dosya konusu işlem bakımından 2008/2 sayılı Tebliğ'in 5.2. maddesinde yer alan pazar payı koşulunun sağlandığı kanaatine varılmıştır.

300 Dosya mevcudu bilgi ve belgede yer alan meyveli peynir pazarına ilişkin bilgiler incelendiğinde, Pınar Süt'ün bu pazardaki 2005-2007 yıllarına ilişkin pazar payının %(...) ile %(...) arasında değiştiği görülmektedir. Sodima'nın ise bu pazarda, meyveli yoğurt pazarında olduğu gibi, anlaşma tarihinden önce pazarda herhangi bir faaliyetinin olmaması ve anlaşma sonrasında ise ürünlerinin Pınar Süt tarafından üretilip satılması nedeniyle herhangi bir pazar payı bulunmamaktadır. Özetle meyveli peynir pazarında birbirlerine rakip olmayan Pınar Süt ve Sodima'nın toplam pazar paylarının %40'ı geçmemesi nedeniyle dosya konusu işlem bakımından 2008/2 sayılı Tebliğ'in 5.3. maddesinde yer alan pazar payı koşulunun sağlandığı görülmektedir.

310 **H.3.2.2. Anlaşma Hükümlerinin 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi**

2008/2 sayılı Tebliğ'in 6. maddesi ile teknoloji transferi anlaşmalarını grup muafiyeti kapsamı dışına çıkaran sınırlamalar düzenlenmiştir. Teşebbüslerin birbirlerine rakip olmaları halinde anlaşmayı 2008/2 sayılı Tebliğ'in kapsamı dışına çıkaran sınırlamalar 6.2. maddede düzenlenirken, teşebbüslerin birbirlerine rakip olmadığı durumlar için aynı türden sınırlamalara 6.3. maddede yer verilmiştir. Pınar Süt ve Sodima söz konusu dosya kapsamında tanımlanan iki farklı ilgili ürün pazarından meyveli yoğurt pazarında birbirlerine rakip iken meyveli peynir pazarında rakip değillerdir. Bu bakımdan ilk olarak meyveli yoğurt pazarı daha sonra ise meyveli peynir pazarı 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6. maddesi çerçevesinde incelenecektir.

320 **H.3.2.2.1. Anlaşma Hükümlerinin 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6.2. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi**

330 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6.2. maddesinde, 2008/2 sayılı Tebliğ ile öngörülen muafiyetin aynı maddenin a, b, c ve ç bentlerinde yer verilen amaçları taşıyan anlaşmalara uygulanmayacağı ifade edilmektedir. 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6.2.a. maddesinde taraflardan birinin kendi satış fiyatını belirleme hakkının sınırlandırılması durumunda, 6.2.b. maddesinde anlaşma konusu ürünlerin üretim ve satış miktarının sınırlandırılması durumunda, 6.2.c. maddesinde aynı maddenin devamında yer alan 6 farklı koşul hariç olmak üzere pazarların veya müşterinin paylaşılması durumunda ve 6.2.ç. maddesinde ise lisans alanın kendi teknolojisini kullanma hakkının sınırlandırılması ya da lisansı verilen know-how'ın üçüncü kişilere ifşasını engellemek için zorunlu olmadıkça anlaşma taraflarından herhangi birinin araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunmasının sınırlandırılması durumunda teknoloji transferi içeren anlaşmaların 2008/2 sayılı Tebliğ ile öngörülen muafiyetten yararlanamayacağı belirtilmektedir.

340 Pınar Süt ile Sodima arasında akdedilen sözleşme 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6.2. maddesi çerçevesinde incelendiğinde sözleşmede, taraflardan birinin kendi satış fiyatını belirleme hakkının sınırlandırılmasına, anlaşma konusu ürünlerin üretim ve satış miktarının sınırlandırılmasına ve lisans alanın kendi teknolojisini kullanma hakkının ya da know-how'ın üçüncü kişilere ifşasını engellemek için zorunlu olma durumu dışında

tarafından herhangi birinin araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunmasının sınırlandırılmasına yönelik herhangi bir hükmün bulunmadığı görülmektedir. Bu kapsamda dosya konusu anlaşmanın 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6.2.a, 6.2.b. ve 6.2.ç. maddelerindeki koşulları karşıladığı kanaatine ulaşılmıştır.

350 Pınar Süt ile Sodima arasında akdedilen sözleşmede yer alan maddeler 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6.2.c. maddesi çerçevesinde incelendiğinde Pınar Süt ve Sodima'nın birbirlerine bazı bölge kısıtlamaları getirdikleri görülmektedir. Bu kapsamda sözleşmenin II.1. maddesinde Pınar Süt'e sözleşme konusu ürünleri sadece Türkiye Cumhuriyeti sınırları dahilinde üretme ve satma izni verilmekte, Sodima'ya ise sözleşmenin II.2. maddesiyle, Pınar Süt'ün faaliyet göstereceği Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde sözleşme süresi boyunca başka bir franchise vermeme ve kendisinin veya kendisine bağlı herhangi bir teşebbüsün Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde sözleşme konusu ürünleri üretip satmama yükümlülüğü getirilmektedir. Her ne kadar ilk bakışta söz konusu kısıtlamalar 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6.2.c. maddesine aykırı gözükse de, anılan kısıtlamaların aynı maddenin devamında yer alan ve sözleşmede bulunması durumunda sözleşmenin 6.2.c. maddesine aykırı olmayacağını düzenleyen haller içinde yer aldığı görülmektedir. Bu nedenle dosya konusu anlaşma 360 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6.2.c. maddesi ile uyumludur.

H.3.2.2.2. Anlaşma Hükümlerinin 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6.3. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi

2008/2 sayılı Tebliğ'in 6.3. maddesinde, 2008/2 sayılı Tebliğ ile öngörülen muafiyetin aynı maddenin a, b ve c bentlerinde yer verilen amaçları taşıyan anlaşmalara uygulanmayacağı ifade edilmektedir. 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6.3.a. maddesinde taraflardan birinin kendi satış fiyatını belirleme hakkının sınırlandırılmayacağı ancak taraflardan herhangi birinin baskısı veya teşviki sonucu sabit veya asgari satış fiyatına dönüşmemesi kaydıyla, azami satış fiyatının belirlenebilmesinin veya tavsiye edilebilmesinin mümkün olduğu, 6.3.b. maddesinde aynı maddenin devamında sayılan haller dışında lisans alanın anlaşma konusu ürünleri pasif olarak satabileceği bölge ya da müşterilere sınırlama getirilemeyeceği ve 6.3.c. maddesinde ise seçici dağıtım sisteminde bir sistem üyesinin yetkili olmadığı yerde faaliyet göstermesinin yasaklanması hakkı saklı kalmak kaydıyla, perakende seviyesinde faaliyet gösteren bir lisans alanın son kullanıcılara yapacağı aktif ve pasif satışların sınırlandırılmayacağı belirtilmektedir.

380 Pınar Süt ile Sodima arasında akdedilen sözleşme 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6.3. maddesi çerçevesinde incelendiğinde, sözleşmede bu maddede yer alan ve sözleşmeyi 2008/2 sayılı Tebliğ ile sağlanan muafiyetin dışında çıkaran herhangi bir hükmün bulunmadığı görülmektedir. Ayrıca, sözleşmenin yukarıda yer verilen II.1 ve II.2. maddelerinde getirilen rekabet sınırlamalarının Tebliğ'in 6.3.b maddesindeki istisnai hallerden olduğunu belirtmek gerekir. Bu nedenle dosya konusu anlaşmanın 2008/2 sayılı Tebliğ'in 6.3. maddesindeki koşulları sağladığı kanaatine varılmıştır.

H.3.2.3. Anlaşma Hükümlerinin 2008/2 sayılı Tebliğ'in 7. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi

390 2008/2 sayılı Tebliğ'in 7.2 ve 7.3. maddelerinde teknoloji transferi anlaşmalarına tanınan grup muafiyetinden yararlanamayacak olan sınırlamalara yer verilmiştir.

Tebliğ'in 7.2. maddesine göre muafiyet, teknoloji transferi anlaşmalarında yer alan aşağıdaki sınırlamalara uygulanmamaktadır:

- “a) Lisans alana doğrudan veya dolaylı olarak, lisansı verilen teknoloji üzerinde yaptığı ve bu teknolojiden ayrılabilir nitelikte olan iyileştirmeler ya da lisansı verilen teknolojinin yeni uygulamaları bakımından, lisans verene veya lisans veren tarafından gösterilen üçüncü bir kişiye münhasır lisans vermesi yükümlülüğü getirilmesi,
- 400 b) Lisans alana doğrudan veya dolaylı olarak, lisansı verilen teknoloji üzerinde yaptığı ve bu teknolojiden ayrılabilir nitelikte olan iyileştirmeler ya da lisansı verilen teknolojinin yeni uygulamaları ile ilgili hakları kısmen veya tamamen lisans verene veya lisans veren tarafından gösterilen üçüncü bir kişiye devretmesi yükümlülüğü getirilmesi,
- c) Lisans alana lisans verenin Türkiye’de sahip olduğu ilgili fikri mülkiyet haklarının geçerliliğine itiraz etmeme yükümlülüğü getirilmesi. Ancak lisans alanın lisansı verilen ilgili fikri mülkiyet haklarından bir ya da daha fazlasının geçerliliğine itiraz etmesi durumunda, lisans verenin teknoloji transferi anlaşmasını feshetme hakkı saklıdır.”

410

Buna ek olarak, 2008/2 sayılı Tebliğ'in 7.3. maddesinde anlaşmaya taraf olan teşebbüslerin rakip olmadığı hallerde, muafiyetin, doğrudan veya dolaylı olarak; lisans alanın kendi teknolojisini kullanma hakkını sınırlayan ya da lisansı verilen know-how'ın üçüncü kişilere ifşasını engellemek için zorunlu olmadıkça, anlaşma taraflarından herhangi birinin araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunmasını sınırlayan herhangi bir yükümlülük için geçerli olmayacağı hükme bağlanmıştır.

420

Yukarıdaki sıralanan hükümler bakımından başvuru konusu sözleşmenin Pınar Süt tarafından yapılacak iyileştirme ve geliştirilecek yenilikleri düzenleyen ilgili maddelerinin ele alınmasında yarar bulunmaktadır.

430

Sözleşmenin IX.2.1. maddesi Pınar Süt'ün keşfedeceği yeniliklere ilişkin hükümler içermektedir. Bu madde uyarınca anılan yeniliklerin lisansı verilen teknolojiden ayrılabilir ölçütleri getirilirken özellikle know-how bilgisinden ayrılabilir olması ve bu bilginin hiçbir şekilde kullanılmadan geliştirilmiş olması vurgulanmaktadır. Sözleşmenin X.2.2. maddesiyle de Pınar Süt'ün anılan yenilikleri Sodima'ya bildirme zorunluluğu getirildiği görülmektedir. IX.2.3. maddede ise Sodima'ya lisans verme hakkı da dahil olmak üzere söz konusu yeniliklerle bağlantılı her türlü kullanım hakkını Pınar Süt'ten “iyi niyetle müzakere edilecek hüküm ve koşullar” çerçevesinde alma seçeneği tanınmaktadır. Aynı madde uyarınca Sodima'nın bu seçeneği kullanmaması ya da söz konusu müzakerelerden bir sonuç alınamaması durumunda, Pınar Süt'ün bu konuda serbest olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, Pınar Süt'ün lisansı verilen teknolojinin yeni uygulamaları ile ilgili münhasır lisans vermesi ya da bununla ilgili hakları kısmen veya tamamen devretmesi konusunda 2008/2 sayılı Tebliğ'in 7.2.a ve 7.2.b maddeleri anlamında bir zorunluluğun söz konusu olmadığı anlaşılmaktadır.

440

Pınar Süt tarafından geliştirilen iyileştirmeler ise IX.3. maddede düzenlenmiştir. Madde, Pınar Süt'e münhasır lisans verme de dahil olmak üzere basit iyileştirmelerle ilgili hakları Sodima'ya devretme yükümlülüğü getirmektedir. Anılan hükmün Sodima'nın know-how'ından ayrılabilir nitelikte olmayan iyileştirmelerle sınırlı

olmasından dolayı, 2008/2 sayılı Tebliğ'in 7.2.a ve 7.2.b maddeleri ile çelişmediğini söylemek yerinde olacaktır.

Bu bilgilerden ve sözleşmenin 2008/2 sayılı Tebliğ'in 7. maddesinde yer verilen grup muafiyetinden yararlanamayan sınırlamalardan herhangi birini içermemesinden hareketle, sözleşmenin bu yönüyle de Tebliğ çerçevesinde muafiyetten yararlanmasında sakınca bulunmamaktadır.

450 **I. SONUÇ**

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Pınar Süt Mamulleri Sanayi A.Ş. ile Sodima SAS arasında imzalanmış bulunan "Yoplait Üretim ve Dağıtım Franchise Sözleşmesi" başlıklı lisans sözleşmesinin, 2008/2 sayılı "Teknoloji Transferi Anlaşmalarına İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği" kapsamında sağlanan muafiyetten yararlandığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.